

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА НЕРІВНІСТЬ ЯК ОДНА З ПРОБЛЕМ ПРОЦЕСУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Криволапова Н.О., гр. ЕЕ-31

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.М. Нестеренко**
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

З плином часу економічна система поступово змінюється, оскільки розвиваються та вдосконалюються виробничі сили. На сучасному етапі цей розвиток створив усі умови для активного поширення процесу глобалізації. Тому економіки усіх, без винятку, країн тісно пов'язані між собою. Історично склалося так, що всі вони знаходяться у нерівних економічних умовах (розвинені країни, країни з перехідною економікою та країни, що розвиваються). Нерівність буває як між країнами так і між членами суспільства в середині країни. Головна проблема нерівності це те, що деякі прошарки суспільства мають високий рівень споживання, а деякі не можуть задовольнити навіть базові потреби.

Спочатку у первісному суспільстві, всередині родового ладу, не існувало жодної різниці між правами й обов'язками людей, тому це унеможливило розшарування племені або роду на певні класи. Але виникненню соціально-економічної нерівності сприяли розподіл праці та накопичення додаткового продукту (згодом накопичення капіталу) та присвоєння цього продукту в руках певної групи людей.

Зараз на етапі глобалізації найбільші світові корпорації нарощують неймовірними темпами свої капітали, наприклад за останні десять років ринкова капіталізація найбільшої компанії зросла майже в три рази – з 337 млрд дол. США у 2009 р. до 905 млрд дол. США у 2019 р. (про це свідчать дані рейтингу 100 глобальних компаній, побудованого на основі аналізу Bloomberg та PwC). Зростання розшарування населення підтверджує доповіді про нерівність у світі 2018 року бази даних про світову нерівність. В останні десятиліття особливо різким зростання було в Росії, помірним в Китаї, відносно поступовим в Індії, на Близькому Сході, в Африці на південь від Сахари і в Бразилії нерівність в доходах продовжує залишатися дуже високою, але відносно стабільною, а от між Західною Європою і Сполученими Штатами різниця в рівнях нерівності стала особливо помітна, хоча ще у 1980 році ці рівні були схожими, а зараз різко відрізняються.

Отже, в умовах, коли цілком є накопичення капіталу та зростання ВВП, економічної нерівності уникнути неможливо. Але в умовах де ціль – всеосяжний розвиток кожної людини (не декларативний, а дійсний) місця для соціально-економічної нерівності не повинно бути.